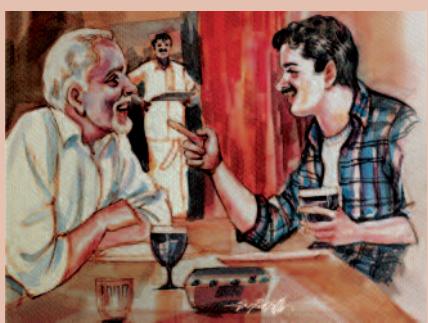

ಹಾಳುಮಾಡೋರೇ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ವಿಜ್ಯಂಭಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ದೇಶದ ಉದ್ದಗಲಕ್ಕೂ ಬರಿ ಸ್ವೀಮುಗಳೂ, ಸ್ವಾಮುಗಳೇ. ನೆನೆನೆನು ಹೇಳೀರು ನಯಾರ್...’ ಎಂದು ಒಂದೇ ಧಾಟಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತು ಮುಗಿಸಿದ್ದ. ಕೆ.ಎಮ್. ನಯಾರ್ ಒಂಧರಾ ನಗುತ್ತಾ ‘ನಿನ್ನ ಮಾತಿನ ಗರಗಸದಲ್ಲಿ ನನ್ನನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಕುಣ್ಣಿಬಿಟ್ಟಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಟಿಕೇಯನ್ನು ಮಾಡಿಷ್ಟು. ಅದರು ನಿನ್ನ ಮಾತುಗಳು ಖಿಂಡಪಾಗಿಯೂ ನೂರಕ್ಕೆ ನೂರು ಪಾಲು ಸತ್ತ’ ಎಂದಿದ್ದರು. ‘ಹೇ ಹೇ ನಯಾರ್, ಕೆಳದುಕೊಂಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ನೀನು ಕನಿಷ್ಠ ಪಶ್ಚಾತ್ತುಪರಪರ್ವದ್ದನ್ನು ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಪರವಾಗಳಲ್ಲಿ ನಾನು ನೋಡಿದವನಲ್ಲ. ಕವ್ಯದಲ್ಲಿರೋರಿಗೆ ನೀನು ನೇರವಾಗೋದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಯಾರು ಕಂದಲ್ಲ ಹೇಳು. ನಿನ್ನ ಅಣ್ಣಿ ಸುಧಿಂದ್ರ ನಯಾರ್ರರೋಂದಿಗೆ ಸೇರಿ ನಡೆಸ್ಸಿರೋ ಆ ಆಶ್ರಮವೇ ನಿನ್ನಲ್ಲಿರೋ ಮಾನವಿಯತೆಗೆ ಅತ್ಯಂತ ದೋಡ್ಡ ಸಾಕ್ಷಿ. ಇಷ್ಟಕ್ಕೂ ವೆಳ್ಳಿಯಪ್ಪನ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ ಬಂಡಪಾಳ ಹಾಕಿರೋನು ನೀನು. ಆಹಾ ಎಂಥ ಉಸರವಿಲ್ಲಿ ನೀನು ವೆಳ್ಳಿಯಪ್ಪ’ ಎಂದ ಕಾರ್ಟಿಕೇಯನ್ನು ಮಾಡಿಷ್ಟು ಮಾತುಗಳು ಅಲ್ಲಿದ್ದವರಿಗೆನೂ ಹೊಸದಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅತನ ಮಾತುಗಳಿಂದ ವೆಳ್ಳಿಯಪ್ಪನ ಮೇರೆ ಒಣಿ ಒಂದು ಕಡೆ ಮಾತಾಗಿ ಶೂಲಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದು.

ಅಪ್ಪರಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಜನ ನಯಾರ್ ಮನೆಯ ಹತ್ತಿರ ಬಂದಿದ್ದರು. ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಪರಿಹಾರ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಕೊಳ್ಳಲು ಕೆ.ಎಮ್. ನಯಾರ್ರರೋಂದಿಗೆ ಜೊತೆಯಾಗಲು ಬಂದಿದ್ದರು. ಅವರಲ್ಲಿ ಮಾಡಿ ಮಾತ್ರಿಗಳು, ಮಾಡಿ ಎಂಲೊಗಳು, ಲೋಕಲ್ ಲೇಡರ್ಗಳು, ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡ ಸಮಾಜ ಸೇವಕರು ಎಲ್ಲರೂ ಇದ್ದರು. ನೀರಿನ ಅಷ್ಟರ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಎತ್ತರದಲ್ಲಿದ್ದ ರಸ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ ವಾಹನ ಸಂಚಾರ ಶುರುವಾಗಿತ್ತು. ತಗಿನಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಹಾಕಿಗೊಂಡ ಮನೆಗಳ ಬಳಿ ಹೊರಿ ಜನರಿಗೆ ಆಹಾರ, ನೀರು ಮತ್ತಿತರ ನೆರವು ನೆಡಲು ದೇಶಿ ಮತ್ತು ಮಿಷನ್ ಚೋಂಗಳನ್ನು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಹೊಂದು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ದನಕರುಗಳು, ಹಾಗುಗಳು ಕೊಣ್ಣಿಗೆ ಹೊಗುತ್ತಿದ್ದಿದ್ದು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿಂಬಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ನೀರಿನಿಂದ ಆಪ್ತತ್ವಾಗಿದ್ದ ಮನೆಗಳ ಮೇಲೆ ನಿಂತು ಜನ ಎದೆ ಬಿಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ದೃಶ್ಯಗಳು ಭಯಾನಕವಾಗಿದ್ದವು. ಕೆ.ಎಮ್. ನಯಾರ್ರರೋಂದಿಗೆ ನಾನೂ, ಭಗವಾನ್ ಕುಟ್ಟಿ ಜೊತೆಯಾಗಿದ್ದವು. ಅವರು ಮುಂದೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರೆ ನಾವು ಹಿಂಬಾಲಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವು. ನಯಾರ್ ಹೊರಿ ಕಡೆಯಲ್ಲಿರೂ ಜನರಲ್ಲಿ ದ್ವೇಯ ಮತ್ತು ಆತ್ಮಸ್ವರೂಪ ನಯಾರ್ ಹೊರಿ ಅಧ್ಯಾತ್ಮಾಗಿತ್ತು. ಕೆಲವೊಂದು ಕಡೆ ಜೇಬಿನಿಂದ ಕ್ಷಾಶ್ಚಾ ತೆಗೆದು ಕವ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಜನರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದು. ಒಂದು ಕಡೆ ಉನ್ನತ ಅಧಿಕಾರಿಯಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದ ವೈಕ್ಯಿಯೊಬ್ಬರು ಬಂದು ನಯಾರ್ ಹತ್ತಿರ ಏನೋ ಮನವಿಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಭಗವಾನ್ ಕುಟ್ಟಿ ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಬಂದು, ‘ಆತ ಐವಾಸ್ ಅಫೀಸರ್

ಕೆಲ್ಲಿದ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ

ಕೆ.ಎಮ್. ನಯಾರ್ ಮತ್ತು ಕ್ರಾಂತಿ ರೆಡ್ಡಿಯ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಸಂವಾದ ಲೋಕದ ಸಂಗಡಿಗಳಿಂದಿಗೆ, ನಯಾರ್ ಅವರು ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಎದರಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಂಕಟಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿತ್ತು. ಆ ಮಾತುಕೆಯನ್ನೇ ಮೇಲುಕು ಹಾಕುತ್ತು ಮಲಗಿದ್ದ ಕ್ರಾಂತಿ ರೆಡ್ಡಿಗೆ ಅಬಾನಕಾರಿ ಎಚ್ಚರವಾದಾಗಿ, ಸುತ್ತಮುತ್ತಲೆನ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಉದ್ದಿಗ್ತ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಜೋರು ಮಳ್ಳಿ ಕ್ರಾಂತಿ ನೀರು ಕರಿಯುತ್ತಿರುವ ಸದ್ಗು ನಯಾರ್ ಅವರ ಮನೆ ಜನರಿಂದ ತುಂಬಿತ್ತು. ಸಾಪುನೋವಿನ ಅಂತಹ ಕಂಡಲ್ಲಿ ರಾತ್ರಿ ಕೆಲ್ಲಿದರೆ, ಅತ್ಯ ಕಡೆಯಿಂದ ಬಂದುದು ಸಾವಿನ ಸುದ್ದಿ. ಮಾಧವನ್ ಹಿಂಭೇ ಹಾಗೂ ಡಾ. ಅರುಂಧತಿ ಹಿಂಭೇ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಶೊಬ್ಬ ಹೋಗಿದ್ದರು. ಕೆಲವು ತಾನುಗಳ ಹಿಂದಷ್ಟೇ ಮೇಮನಗಳನ್ನು ಹಂಡಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಹೆಣ್ಣೆಗೆ ನಾವಿನ ಸುದ್ದಿ ಕ್ರಾಂತಿ ರೆಡ್ಡಿಯನ್ನು ಕಂಗೆಸಿಸಿತ್ತು. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲೇ ನಿಷ್ಟೇಂದ್ರ ಹೊಸ್ಟಿಲಲ್ಲಿದ್ದ ಹೆಣ್ಣಿಯಿಂದ ಪ್ರೋನ್ ಕರೆ ಬಂತು.

ಪರಶುರಾಮ್ ಅಡ. ಇದೆ ಉಬರು. ತಿರುವುನರಂಪುರಂನಲ್ಲಿ ಸೈಕ್ರೇಟರಿಯೇಂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಎಜುಕೇಶನ್ ಸೈಕ್ರೇಟರಿಯಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಜಿಲ್ಲೆಯ ಘ್ರಾ ಇನ್‌ಚಾಚ್‌ ಕೆಲಸ ಗ್ರಿಟ್‌ಕೊಳ್ಳಲು ಬಂದಿದ್ದಾನೆ. ಹೊರಿ ಸಾರಿ ಕೂಡಾ ಬಂದು ದುಂಬಾಲು ಬಿಡಿದ್ದು. ಆದರೆ ನಯಾರ್ ಹಿಂಭಿಗೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಘ್ರಾ ಘಂಡ್ ಸಿಕ್ಕಾಪಟ್ಟೆ ಬಿರುತ್ತೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಜೆನ್ನಾಗಿ ಹೊಳಿಬಂದು. ಅದಕ್ಕೆ ಆಡಿಟ್ ಶರಲ್, ಏನೂ ಇರಲ್ಲ. ಈ ಮನವ್ಯ ಪರಶುರಾಮ್ ಹತ್ತು ತೆಲ್ಮಾರಿಗೆ ಆಗುವಷ್ಟು ಮಾಡಿದ್ದಿದ್ದಾನೆ. ಇನ್ನೂ ಇದು ಪರಶುರಾಮ್ ಇದೆ ಎಂದು ಅತನ ಇತಿಹಾಸ ಹೇಳಿದ್ದು.

ದಿನಪ್ರತಿ ಒಡಾಡಿದ್ದೇವು. ನಾನೂ ಕೂಡಾ ಪರಿಹಾರ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ನಗುನಗುತ್ತಾಲೇ ಕೆ.ಎಮ್. ನಯಾರ್ ಅವರಿಗೆ ಹೈ ಜೇಎಡಿದ್ದೆವು. ಎಲ್ಲೋ ಉಬ ಮಾಡಿದ್ದೇವು. ಎಲ್ಲೋ ಚಹಾ ಕುಡಿದ್ದೇವು. ನಾಗೆ ಅದೊಂದು ಹೊಸ ಅನುಭವ. ಅರುಂಧತಿ ಹಿಂಭೇ ಈಗ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಎಂಬ ಆಲೋಚನೆ ಆಗಾಗ ಬಂದು ಚೆಸರವಾದರೂ ದುಖಿವಾಗುತ್ತಿರಲ್ಲ. ಮನಸ್ಸು ಮತ್ತು ದೇಹ ಎರಡರಲ್ಲೂ ಏನೋ ಆಗಾಧವಾದ ಬಂದು ರೀತಿಯ ಪರಿವರ್ತನೆಯಾದಂತೆ ಅನಿಸುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅದೇನೆಂಬುದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ನಾಗೆ ಅರಿವಾಗುತ್ತಿರಲ್ಲಿ.

ಸಂಜೆ ಕತ್ತಲಾಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ನಾವು ನಯಾರರ ಮನೆಗೆ ಹಿಂತಿರುಗಿದ್ದೆವು. ತುಂಡು ಮಳ್ಳಿ ಶರುವಾಗಿತ್ತು. ನೆರೆದಿದ್ದ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿತ್ತು. ನೆರೆಂದಿರಿಗೆ ಪಕ್ಷದ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆಯ ಕಟ್ಟುದಲ್ಲಿ ಉಬ, ಪಸತಿಯನ್ನು ಪರಿಸಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಉಸ್ತುವಾರಿ ಹೊತ್ತಿದ್ದ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ಕರೆಹಿಕೊಂಡು ಕೆ.ಎಮ್. ನಯಾರ್ ನೆರೆಂದಿರಿಗೆ ಯಾವುದೆ ಕೊರತೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಕಳಿಸಿದ್ದರು.

ನಯಾರರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅವರ ಆಪ್ತವಲಯಕ್ಕೆ ಉಬಿ, ವಸತಿಯ ಏಪಾರು ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು. ಮನಯ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ವೆಳ್ಳಿಯಪ್ಪ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಟಿಕೇಯನ್ ಮಾಡಿಷ್ಟು ಇಬ್ಬರೂ ಅಕ್ಷಪಕ್ಷ ಕುಳಿತು ನಗುತ್ತಾ ತುಂಬಾ ಸರಸ, ಸಂತಸದಿಂದ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರನ್ ತೋರಿಸುತ್ತಾ ಭಗವಾನ್ ಹಿಂಭೇ ‘ನೋಡಿ ಸಾಹೇಬೇ, ಬೆಳಗ್ಗೆ ಇಬ್ಬರೂ ಹಾಪ ಮುಗುಂಬಿಯಂತೆ ಆಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಗ ನೋಡಿ, ಒಳ್ಳೆ ಲವಸ್ ಥರಾ ಇದಾರೆ. ಕಾರ್ಟಿಕೇಯನ್ ಮಾಡಿಷ್ಟು ಇದಾನಲ್ಲ, ಇವನಿಗೆತ್ತನ್ ಹೆಂಡತಿ ಮರಳಿ ಹಿಂದೆ ಬಿಂಬಹುದೆ ದಾರದ ಆಸೆ. ಈ ವಯಿಸಿನಲ್ಲಿ ಅವಳು ವಾಪಸ್ಸು ಬಂದರೂ ತನೆಂದಿಗೆ ಇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ತಯಾರಿಸಿದ್ದ ನಮ್ಮ ಮಾಡಿಷ್ಟು. ಹಾಗೆ ನೋಡಿರೆ ಮೈಲ್ಜನ್ನು ಸೌದಿಗಳಿಂದ ಸಾಗಿಕಾರಿಸಿದ ಮಾಧವನ್ ಹಿಂಭೇ. ಸೌದಿಯಲ್ಲಿ ಅವಳು ತಂಬಾ ಸಿರಿಂತಳಾಗಿ ಮೆರಿಡಾಳಂತೆ. ಮಾರು ಅಯಿಲ್ ಕಂಪನಿಗಳಿಂದೆಯಂತೆ. ನಾಲ್ಕು ಜನ ಮಕ್ಕಳಂತೆ. ಮಗಳಿಗೆ ಮದುವೆಯಾಗಿದೆಯಂತೆ. ವಾರದ ಹಿಂದೆ ಇಬ್ಬೆಲ್ಲಾ ಮಾಧವನ್ ಹಿಂಭೇ ಗೆ ಅರುಂಧತಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾನ್ನು ನಾನು ಕೇಳಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.

ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಗಂಡು ಬರಿ ಲ್ಯಾಂಕ ತ್ಯಾಗಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಸಾಲದು, ಅವಳಿಗೆ ಅದರಾಚೆ ಬೆರೇನೋ ಬೆಳಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲ ದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಜಗ್ಗಿನಾಡ್ಯಾಂತ ಕೊಟ್ಟಿ ಕೊಟ್ಟಿ ಹೆಣ್ಣಿ ಗಂಡುಗಳ ನಡುವೆ ಅನ್ನೆತಿಕ ಸಂಬಂಧಗಳಾದರೂ ಏಕೆ ಹೆಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಲಕ್ಷಾಂತರ ದಂಪತ್ತಿಗಳು ವಿವಾಹ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದು. ನಮ್ಮ ಕೆ.ಎಮ್. ನಯಾರಿಗೆ ಒಟ್ಟೊಟ್ಟಿಗೆ ಹಾವು ಮುಂಗುಂಗಿಗಳನ್ನು, ನಾಯಿ ನರಿಗಳನ್ನು, ಹಲ್ಲಿ ಸಿಂಹಗಳನ್ನು ಸಾಕುವ ವಿದ್ದೆ ಗೊತ್ತು. ಅಪ್ಪಗಳನ್ನು ಪರಸ್ಪರ ಶ್ರೀಯಿಂದ ಯಾವಾಗ ಇಡೆಕೆಪು ಮತ್ತು ಒಂದರ ಮೇಲೆ ಇನ್ನೊಂದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಯಾವಾಗ ಯುದ್ಧ ಮಾಡಿಸಬೇಕೆಂಬುದೂ